

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

Република Северна Македонија
ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Бр. 01-2370/1
26.12.2022 год.

Антикорупциска програма на Општина Чешиново – Облешево со Акциски план за 2023 година

Корупцијата е глобален предизвик со кој се соочуваат сите земји, без оглед на нивниот степен на развиеност или државно уредување. Властите се повеќе препознаваат дека корупцијата е сериозна пречка за ефективно и ефикасно владеење, раст и стабилност, како и дека итно се потребни значителни чекори за справување со овој предизвик, на локално и на глобално ниво. Затоа, земјите развиваат закони, политики, методологии и програми со цел да го сузбијат овој феномен, да го искоренат од нивните системи и да обезбедат поквалитетен живот за нивните граѓани.

Како одговор на овој предизвик, како резултат на заложбите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, Општина Чешиново – Облешево ја разви оваа Антикорупциска програма со конкретен Акциски план за спроведување, која има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата, да придонесе кон нејзино искоренување и да спречи нејзина понатамошна појава, како и да обезбеди квалитетна, ефективна и ефикасна јавна служба, целосно ослободена од коруптивни практики, која ќе биде вистински сервис на сите граѓани.

Листа на поими

Корупција: Законот за спречување судир на интереси ја дефинира корупцијата како “злоупотреба на функцијата, јавното овластување, службената должност или положба заради остварување корист, директно или преку посредник, за себе или за друг”. Притоа, под овој поим се опфатени и поимите:

- **пасивна корупција** – намерно делување на службено лице, кое директно или преку посредник, бара или прима корист од каков било вид, за себе или за трето лице, или прифаќа ветување на ваква корист, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со своите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски и

- **активна корупција** – намерно делување на кое било лице кое директно или преку посредник, ветува или дава корист од каков било вид на службено лице, за него или за трето лице, со цел да делува или да се воздржува од делување во согласност со неговите обврски или да ги врши неговите надлежности спротивно на службените обврски.

Јавен интерес: иако не постои единствена законска формулација застапена во сите прописи, прифатеното толкување е дека под јавен интерес се подразбираат сите права и обврски на граѓаните и правните лица во државата кои како такви се утврдени и гарантирани со Уставот и законите во една држава, како и ратификуваните меѓународни договори. Притоа, јавниот интерес, онака како што е дефиниран во Законот за спречување судир на интереси, претставува “заштита на основните слободи и права на човекот и граѓанинот признати со меѓународното право и утврдени со Уставот на Република Северна Македонија, спречување на ризиците за здравјето, одбраната и

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

безбедноста, заштита на животната средина и на природата, заштита на сопственоста и на слободата на пазарот и претприемништвото, владеење на правото и спречување на криминалот и корупцијата”.

Приватен интерес: материјален или нематеријален интерес на службеното лице што може да влијае врз неговото одлучување при вршењето на јавните овластувања и должности.

Судир на интереси: состојба во која службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз непристрасното вршење на неговите јавни овластувања или службени должности.

Ризик од корупција: кој било вид на внатрешна или надворешна слабост или постапка која претставува можност за појава на корупција во рамките на државни органи, јавни претпријатија и други институции од јавниот сектор и кој ги вклучува прашањата за судир на интереси, неспоивост на функции, примање подароци и други нелегални плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измами, несоодветно користење на овластувањата, дискрециони овластувања, финансирање на политички партии и кампањи спротивно на закон, тргување или недозволено користење на информации, транспарентност на постапки и документи и други прашања од значење за интегритетот.

Интегритет: законито, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на работи со кои службените лица го чуваат својот углед и угледот на институцијата во која се одговорно лице, односно се вработени, ги елиминираат ризиците и ги отстрануваат сомневањата во можноста од настанување и развој на корупција и со тоа обезбедуваат доверба кај граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Непотизам: во најширока смисла, се дефинира како “влијание на семејните и роднинските врски при донесување на одлуки за вработување и склучување на јавни (управни) договори (најчесто во постапките за јавни набавки и издавање на дозволи)”.

Клиентелизам: давање привилегии или придобивки на клиентот во замена за услуги, придобивки или во политички контекст, гласови.

Кронизам: најчесто опфаќа ситуации во кои се претпочитаат пријатели или соработници, без оглед на тоа колку се соодветни. Најголема веројатност за појава на кронизам има во контекст на именувања, но може да се појави и во која било инстанца кога се применуваат дискреционите права.

Вовед

Како резултат на заложбите на Владата на Република Северна Македонија во борбата против корупцијата, Општина Чешиново – Облешево ја разви оваа Антикорупциска програма, која има за цел да ги олесни напорите и заложбите во борбата против корупцијата. Составен дел на оваа програма е Акциски план во кој се утврдени мерки и активности кои Општина Чешиново – Облешево ќе ги преземе во претстојниот

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

период во однос на сите претходно идентификувани области, со цел да ги минимизира ризиците, да се справи со предизвиците и да ги отстрани слабостите, за да биде што подобар партнер и сојузник во борбата против корупцијата и тоа преку точно утврдена динамика, одговорности и начин на известување.

Дополнително во овој документ е даден краток осврт на профилот на ЕЛС, нејзините надлежности, изготвени документи, како и целите за кои е изготвен документот. Понатаму, документот содржи и Анализа за ризичните области за корупција во рамките на делокругот на работењето, која всушност претставува наративен опис на моментална состојба и алатка за идентификување на предизвиците и слабостите.

Главен фокус во Антикорупциската програма со Акциски план на Општина Чешиново – Облешево се става на два клучни аспекта:

- екстерен аспект: што може ЕЛС да направи на локално ниво за спречување на корупцијата и
- интерен аспект: кои мерки треба да ги преземе за да превенира и спречи корупција одвнатре, во самата ЕЛС.

Надлежности на ЕЛС

Општина Чешиново – Облешево е надлежна за вршење на следните работи:

- Урбанистичко (урбано и рурално) планирање, издавање на одобренја за градење на објекти од локално значење утврдени со Закон, уредување на просторот и уредување на градежноста земјиште;
- Заштита на животната средина и природата, во змисла на преземање на мерки за заштита и спречување од загадување на водата, воздухот, земјиштето, заштита на природата, заштитата од бучава и нејонизирачко зрачење;
- Локален економски развој, во смисла на планирање на локалниот економски развој, утврдување на развојни и структурни приоритети, водење на локална економска политика, поддршка на развој на мали и средни претпријатија и на претприемништвото на локално ниво и во тој контекст учество во воспоставувањето и развојот на локалната мрежа на институции и агенции и промовирање на партнерство;
- Комунални дејности, во смисла на снабдување со вода за пиење, испорака на технолошка вода, одведување и пречистување на отпадни води, одведување и третман на атмосферски води, јавно осветлување, одржување на јавна чистота, собирање, транспортирање и постапување со комунален цврст и технолошки отпад, уредување и организирање на јавниот локален превоз на патници, одржување на гробовите, гробиштата, изградба, одржување, реконструкција и заштита на локалните патишта и улици и други инфраструктурни објекти, регулирање на режимот на сообраќајот, изградба и одржување на јавен простор за паркирање, отстранување на непрописно паркирани возила, отстранување на хаварисани возила од јавните површини, изградба и одржување на пазари, чистење на оџаците, одржување и користење на паркови, зеленило, парк-шуми и рекреативни површини, регулација, одржување и користење на речните корита во урбанизирани делови, определување на имиња на улици, плоштади и други инфраструктурни објекти;

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

- Култура, во смисла на институционална и финансиска поддршка на проектите од областа на културата, негување на фолклорот, обичаите, старите занаети и слични културни вредности, организирање на културни манифестации, поттикнување на разновидни специфични форми на творештво;
- Спорт и рекреација, во смисла на развој на масовен спорт и рекреативни активности, организирање на спортски приредби и манифестации, одржување и изградба на објекти за спорт, како и поддршка на спортски сојузи;
- Социјална заштита и заштита на деца, во смисла на финансирање, инвестиции, одржување и сопственост на детски градинки и домови за стари, остварување на социјална грижа за инвалидни лица, деца без родители и родителска грижа со воспитно-социјални проблеми, со посебни потреби, од еднородителски семејства, како и деца на улица, лица изложени на социјален ризик, засегнати со злоупотреба на дрога и алкохол, подигање на свеста на населението, домување на лица со социјален ризик, остварување на право и воспитување на деца од предучилишна возраст;
- Образование, во смисла на основање, финансирање и администрирање на основни и средни училишта во соработка со централната власт, во согласност со закон, како и организирање на превоз и исхрана на ученици и нивно сместување во ученички домови;
- Здравствена заштита, во смисла на управување со мрежата на јавни здравствени организации и објекти од примарна здравствена заштита во кои општината е застапена во сите одбори на сите здравствени организации во јавна сопственост, здравствено воспитување, унапредување на здравјето, превентивни активности, заштита на здравјето на работниците и заштита при работа, здравствен надзор на животната средина, надзор над заразните болести, помош на пациенти со специјални потреби и други области определени со закон;
- Спроведување на подготовки и преземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјални добра од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последици предизвикани од нив;
- Противпожарна заштита вршена од територијалната противпожарна единица;
- Надзор над вршењето на работи од надлежност на општината;
- Други работи определени со закон.

Стратегии, планови и програми

Како дел од своите надлежности, Општина Чешиново – Облешево има развиено повеќе стратегии, планови и програми за унапредување на општината и на администрацијата. Дел од стратегиите, плановите и програмите на ЕЛС вклучуваат:

- Стратегија за Локален Економски Развој на општина Чешиново-Облешево 2010-2015
- Локален Еколошки Акционен План 2011-2016
- Интегриран План за Локален Економски развој 2019-2022
- Програма за поттикнување и унапредување на еднаквите можности на мажите и жените на територија на општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за јавни работи на територија на општина Чешиново-Облешево за 2023 година

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

- Програма за одржување на јавната чистота на подрачјето на Општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за контрола на популацијата на бездомни кучиња на територијата на Општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програмата за поставување на урбана опрема на територија на општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за определување на локација на објекти од времен карактер 2023 година
- Програма за зимско одржување на локалните патни правци и улици на територија на општина Чешиново-Облешево 2022/2023
- Програма за остварување на социјална заштита во општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за работа на Советот на општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за изградба, реконструкција и одржување на локалните патишта и улици на територија на општина Чешиново-Облешево за 2023 година
- Програма за активности на општина Чешиново-Облешево во областа на културни и спортски манифестации за 2023 година
- Програма за награди и подароци во основното и предучилишното образование и воспитание во Општина Чешиново-Облешево за 2023 година

Цели на годишниот план за антикорупција

Програмите и плановите за борба против корупцијата опфаќаат различни аспекти, од дефинирање на корупцијата, до што секој вработен може да стори за да ги идентификува и управува етичките дилеми и ризикот од корупција. Овој Антикорупциски план – програма се фокусира на утврдување конкретни мерки и активности за контрола и превенција на појавата на корупција. Таа претставува еден вид почетна анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето на Општина Чешиново – Облешево, односно се труди да ги идентификува причините, условите и факторите кои ја овозможуваат корупцијата, но едновременно преку акцискиот план се дава пресек на конкретно планирани активности и начинот на нивна операционализација со цел соодветна превенција и одговор на постевените цели во овој документ.

Имено, клучните проблеми и ризични фактори за појава на корупција и судир на интереси во општинската администрација и вработените во општината се однесуваат на:

- отсуството на систематизирани мерки за спречување на корупцијата;
- отсуството на проценка на ризикот од појава на корупција;
- отсуството на цврсти гаранции за спроведување на процедурите за работа;
- недостаток на јавна контрола врз работата на јавната администрација, што ги отвора вратите за различни форми на судир на интереси.

Можни ризици од корупција на вработените во Општина Чешиново – Облешево се:

- судир на интереси;
- подароци и спонзорства;
- немање укажувачи, соработници на правдата, сведоци и лица кои работат на спречување на корупцијата;

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

- лобирање;
- незаконски барања.

Имајќи го предвид горенаведеното, овој Антикорупциски план – програма има за цел да воспостави ефикасен систем на мерки и активности кои ќе овозможат превенција и борба со корупцијата како главен стратешки приоритет и да оствари неколку цели со кои значително ќе се намалат проблемите и ризичните фактори за појава на корупција:

- зголемување на нивото на одговорност и демонстрирана волја за борба против корупцијата;
- јакнење на интегритетот и отчетноста на раководството и вработените во ЕЛС, базирано на систем на вредности и критериуми за квалитет;
- почитување на законските прописи, на Етички кодекс на локалните функционери во Република Северна Македонија, како и на Кодексот за административни службеници;
- спроведување на надлежностите на ЕЛС на законски, транспарентен, етички, економичен, одговорен и ефективен начин;
- проактивна транспарентност, зајакната контрола и надзор во јавните набавки и во склучувањето договори;
- јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето;
- зајакнување на довербата на граѓаните во ЕЛС и мотивирање да пријават корупција.

Анализа за ризични области за корупција во рамките на делокругот на работењето

Проблемите и мерките во акциониот план – програма на Општина Чешиново – Облешево се систематизирани во следните области:

1. Управување со човечки ресурси

Непристрасна, ефикасна, ефективна општинска администрација, која е независна од политичко влијание е еден од клучните делови во борбата против корупцијата. Општинската администрација и сите вработени во општината мора да работат на принципите на етичност и интегритет, а нејзините механизми за санкционирање на неетичкото и коруптивно однесување мора да се направат пофункционални.

Општина Чешиново – Облешево ќе назначи и одговорно лице за прием на пријави доставени заради внатрешно пријавување (овластено лице). На овластеното лице ќе му бидат обезбедени потребните услови за работа, кои пак ќе овозможат негова независност и непреченост во работата. Покрај тоа, ЕЛС ќе пропише процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците, заштита на личните и други податоци итн.

2. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки и процесот за управување со јавните финансии

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

Преку процесот на јавни набавки во јавниот сектор, властите на локално ниво се под ризик од коруптивни практики заради остварување финансиски добивки. Затоа, со цел да се заштити јавниот интерес, да се добие најдобрата вредност за јавните трошоци, да се обезбеди фер конкуренција во постапките и правичен третман на понудувачите, неопходно е да се постигне највисоко ниво на транспарентност на процесите, зајакнување на капацитетите со квалификувани и обучени кадри за спроведување на јавните набавки, засилување на контролата врз спроведувањето на јавните набавки; зголемување на ефикасноста во реализацијата на јавните набавки и зголемување на личниот интегритет на лицата вклучени во нивното спроведување.

Општина Чешиново – Облешево го води процесот на управување со јавните финансии преку механизмите за буџетирање, распределба, трошење и отчетност. ЕЛС при спроведување на јавните набавки ги почитува начелата на економичност, ефикасност, конкуренција помеѓу економските оператори, транспарентност, еднаков третман на економските оператори и сразмерност.

Исто така отчетното управување со јавните финансии е од витално значење, а во таа насока ЕЛС ја препознава потребата од ажурно споделување со јавноста на: годишниот буџет, извештаите за реализација на буџетите и завршните сметки.

3. Јакнење на алатките за отчетност и транспарентност во работењето

Во ера на голема достапност до различни извори на информации, како и на лесно достапни можности за пласирање информации или дезинформации, голема е можноста граѓаните да се здобијат со погрешни сознанија во однос на работата на ЕЛС, како и во однос на корупцијата и она што таа го претставува. Ова може да резултира со поткопување на довербата на граѓаните во АЛС, како и со помала можност да се идентификуваат и пријавуваат потенцијалните коруптивни практики.

Затоа, со цел да се зајакне довербата на граѓаните кон ЕЛС, Општина Чешиново – Облешево обезбедува пристап и можност на целокупната јавност да има увид во нејзиното работење. ЕЛС го овозможува ова преку транспарентно и навремено објавување на информации за нејзината работа преку користење релевантни канали за информирање.

Општина Чешиново – Облешево континуирано ќе ги користи сите расположливи ресурси за информирање за да споделува информации и податоци во однос на корупцијата и мерките кои ги презема за да ја спречи нејзината појава.

На овој начин, Општина Чешиново – Облешево ќе придонесе во борбата против корупцијата и ќе помогне во напорите за зголемување на свесноста на јавноста за корупцијата, земајќи предвид дека свесноста на јавноста за негативните ефекти на корупцијата е основен дел на која било ефективна стратегија за превенција на корупцијата. Со тоа, не само што ќе се споделуваат и обелоденуваат суштински информации за корупцијата, дотолку повеќе, на службениците и граѓаните ќе им се даде импулс за да се охрабрат да пријавуваат коруптивни практики или појави.

Акциски план за 2023 година

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

1. Управување со човечки ресурси

Намалување на ризикот за корупција на вработените во однос на хоризонталните и вертикалните надлежности за креирање и имплементација на политиките за управување со човечките ресурси во општинската администрација, оптимизација на извршувањето на работните задачи на вработените и унапредување на соработката со сите засегнати страни.

Реден број	Активност	Носител на активноста	Временска рамка
1.1	Донесување Решение за назначување на овластено лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување	Одделение за правни, општи работи и јавни дејности	Јули – Декември 2023
1.2	Процедура за прием на пријави од укажувачи, издвојување и обработка на податоците од пријавите и превземање мерки за обезбедување на заштита на личните и другите податоци кои се однесуваат на укажувачи и пријави од укажувачи	Одделение за правни, општи работи и јавни дејности	Јули – Декември 2023

2. Зајакната контрола и надзор на јавни набавки и финансиско работење

Трошењето на буџетот на ЕЛС е најчест извор на корупциски закани кои ЕЛС се обидува да ги лимитира со стандардизирање на процесите за јавни набавки и зголемување на транспарентноста преку промовирање на користењето на системот за отворени финансии.

Реден број	Активност	Носител на активноста	Временска рамка
2.1	Обука за јавни набавки за вработени во Одделението, како и лицата/членови во Комисијата за јавни набавки	Одделение за правни, општи работи и јавни дејности	Јули – Декември 2023
2.2	Споделување со јавноста на: годишниот буџет, извештаите за реализација на буџетите и завршните сметки	Одделение за финансиски прашања	Јули – Декември 2023

3. Поактивна транспарентност

Транспарентно и навремено објавување суштински информации ја зголемуваат довербата на граѓаните во работата на ЕЛС, како и заложбите кои општината ги презема за да превенира коруптивни практики. Со тоа, на службениците и граѓаните им се дава импулс за да се охрабрат

ОПШТИНА ЧЕШИНОВО-ОБЛЕШЕВО

Адреса: "Маршал Тито" ББ, 2301 Облешево, Ж.с/ка: 772014046063012;
ЕДБ:4013005120852; Телефони/факс: (033) 351-770, 351-933
web: www.cesinovo-oblesevo.gov.mk; e-mail: cesinovo-oblesevo@t-home.mk

да пријавуваат коруптивни практики или појави.

Реден број	Активност	Носител на активноста	Временска рамка
3.1	Јавно објавување на веб страницата на ЕЛС на услугите на Општина Чешиново - Облешево	Одделение за урбанизам, комунални дејности, заштита на животната средина и локален економски развој	Јули – Декември 2023
3.2	Јавно објавување на сите здруженија на граѓани и невладини организации кои добиле средства од ЕЛС	Одделение за урбанизам, комунални дејности, заштита на животната средина и локален економски развој	Јули – Декември 2023
3.3	Јавно објавување на податоците за овластеното лице за прием на пријави доставени заради заштитено внатрешно пријавување	Одделение за правни, општи работи и јавни дејности Одделение за урбанизам, комунални дејности, заштита на животната средина и локален економски развој	Јули – Декември 2023

Општина Чешиново - Облешево

Градоначалник
Далибор Ангелов

D. Angelov